

ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ зі “Вступу до спеціальності”

1. Предмет і завдання курсу “Вступ до слов`янської філології”. Видатні славісти-мовознавці.
2. Характеристика основних понять: індоєвропейська мова, праслов`янська мова, старослов`янська мова, давньоруська мова.
3. Сучасні слов`янські народи та їх мови.
4. Генеалогічна класифікація сучасних слов`янських мов. Найважливіші ознаки мовного рідства слов`янських мов.
5. Походження слов`ян та слов`янських мов.
6. Теорії прабатьківщини слов`ян. “Повість временных лет” про прабатьківщину слов`ян. Найдавніші відомості про слов`ян. Походження етноніму “слов`яни”.
7. Життя слов`ян у давнину.
8. Перші держави та міста слов`ян.
9. Давньослов`янська міфологія, тотемізм.
10. Праслов`янська мова – основа слов`янських мов. Хронологізація праслав`янської мови.
11. Порівняльно-історичний метод і значення його для реконструкції праслав`янської мови.
12. Питання про існування писемності у слов`ян до прийняття Християнства.
13. Просвітницька діяльність солунських братів Костянтина та Мефодія.
14. Питання про походження та авторство слов`янських азбук.
15. Характеристика трактату “О письменехъ” Чорноризця Храбра.
16. Старослов`янська мова – перша літературна мова слов`ян. Питання про народну основу старослов`янської мови, її роль у розвитку інших слов`янських мов.
17. Звукова система старослов`янської мови у порівняльно-історичному освітленні.
18. Закон відкритого складу.
19. Спрощення груп приголосних, монофтонгізація дифтонгів, виникнення другого ряду чергувань, зміна дифтонгічних сполучень “голосний+плавний”, історія носових голосних, виникнення третього ряду чергувань.
20. Походження голосних фонем старослов`янської мови.
21. Чергування голосних у корнях слів, виникнення першого ряду чергувань. Походження та звукове значення Ъ, Ь. Сполучення Ъ, Ь з плавними. Позиційні зміни Ъ, Ь.

22. Система приголосних фонем старослов'янської мови.
23. Закон складового сингармонізму. Фонетичні процеси, пов'язані з дією цього закону. 1-а палаталізація задньоязикових звуків, 2-а палаталізація задньоязикових, питання про 3-ю палаталізацію задньоязикових. Тверді, м'які та полум'які приголосні.

Рекомендована література

Базова

1. Бодик О. П. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія : навч. посіб. / О. П. Бодик, Т. М. Рудакова. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 416 с.
2. Боровский Я.Е. Мифологический мир древних киевлян. – Киев: Наукова думка, 1982.
3. Нідерле Л. Славянские древности. Пер. с чешск. – Москва: Изд-во иностр.лит-ры, 1956.
4. Німчук В.В. Про графіку та правопис як елементи етнічної культури // Мовознавство, 1991. - № 2.
5. Смольская А.К. Образ вилы в мифологии южных славян // Вопросы литературы народов СССР. – Киев-Одесса, 1982. - № 5.
6. Сучасна українська літературна мова : навч. посіб. / С.О. Караман, О.В. Караман, М.Я. Плющ [та ін.] ; За ред. С.О. Карамана. – К. : Літера ЛТД, 2011. – 560 с.
7. Сучасна українська літературна мова : підручник / А.П. Грищенко, Л.І. Мацько, М.Я. Плющ та ін. ; за ред. А.П. Грищенка. – К.: Вища школа, 1997. – 493 с.
8. Сучасна українська літературна мова : підручник / М.Я. Плющ, С.П. Бевзенко, Н.Я. Грипас та ін.; За ред. М.Я. Плющ. – К.: Вища шк., 2005. – 430 с.
9. Сучасна українська мова : підручник / О. Д. Пономарів, В. В. Різун, Л. Ю. Шевченко та ін. ; За ред. О. Д. Пономарева. – Вид. 3-тє, перероб. – К.: Либідь, 2005. – 488 с.
10. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія. Графіка. Орфографія. Лексикологія. Лексикографія : навч. посіб. / Бондар О.І., Карпенко Ю.О., Микитин-Дружинець М.Л. – К.: ВЦ «Академія», 2006. – 368 с.
11. Трохимович К.К. Практикум з порівняльної граматики слов'янських мов. – Львів, 1960.
12. Трубачев О.Н. Этногенез и культура древнейших славян: Лингвистические исследования. – Москва: Наука, 1991.
13. Чучка П.П. Вступ до слов'янської філології. – Київ, 1988. – Ч.1; 1989. – Ч.П.

Допоміжна:

1. Вступ до порівняльно-історичного вивчення слов'янських мов/За ред. О.С.Мельничука. – К., 1966.
2. Мейе А. Общеславянский язык. – М., 1951.
3. Нидерле Л. Славянские древности. – М., 1956.
4. Історія української мови: хрестоматія / Упорядники С.Я. Єрмоленко, А.К. Мойсієнко; автор передмови С.Я. Єрмоленко. – К. : Либідь, 1996. – 288 с.
5. Селіванова О.О. Лінгвістична енциклопедія / О.О. Селіванова. – Полтава : Довкілля-К, 2011. – 844 с.
6. Українська мова : енциклопедія / НАН України ; Ред. кол.: В.М. Русанівський, О.О. Тараненко (співголови), М.П. Зяблюк та ін. – Вид. 2-ге, випр. і доп. – К.: Українська енциклопедія ім. М.П.Бажана, 2004. – 824 с.: іл.

Інтернет-ресурси

1. Mova.info [= Мова інфо] [Електронний ресурс]: лінгвістичний портал / [Київський нац. ун-т ім. Т.Шевченка, Ін-т філології]. – Режим доступу :<http://www.mova.info/>. – Назва з екрана.
2. Бацевич Ф.С. Словник термінів міжкультурної комунікації [Електронний ресурс] / Ф.С. Бацевич. – К. : Довіра, 2007. – 205 с. – Режим доступу: <http://terminy-mizhkult-komunikacii.wikidot.com/>. – Назва з екрана.
3. Мовознавство [Електронний ресурс] : [електронна бібліотека] // «Ізборник» – Історія України IX-XVIII ст. Першоджерела та інтерпретації : проект електронної бібліотеки давньої української літератури. – Режим доступу: <http://litopys.org.ua/links/inmovoyn.htm>. – Назва з екрана.
4. Лінгвістичний форум [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lingvoforum.net/>. – Назва з екрана.
5. Словник української мови [Електронний ресурс] : в 11 т. / редкол.: І.К. Білодід (голова) та інші; Акад. наук Укр. РСР, Ін-т мовознавства ім. О. О. Потебні. – К.: Наук.думка, 1970–1980. – Режим доступу: <http://sum.in.ua/>. – Назва з екрана.
6. Словники он-лайн: орфографічний, тлумачний, синонімів [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.rozum.org.ua/>. – Назва з екрана.
7. УМІФ (Український мовно-інформаційний фонд НАН України) [Електронний ресурс] : [офіційний сайт] / УМІФ. – Режим доступу : <http://ulif.org.ua>. – Назва з екрана.
8. Введение в славянскую филологию. – Славяне. – Режим доступу: slawiane.narod.com/studentam/vsf/vs.
9. Славянская филология. Электронная библиотека «Лингво» МАМИФ. – Режим доступу: lingvo.mamif.org.
10. Крижанівська О. І. Історія української мови. Історична фонетика. Історична

граматика [Електронний ресурс] / О.І.Крижанвська. – Режим доступу:
<http://academia-pc.com.ua/product/202>